

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ
У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ**

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2023

3. Бакіров В. С. Соціологія вищої освіти: нові дослідницькі сюжети. Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. Харків, 2009. Вип. 15. С. 561–566.

4. Карамишев Д. В., Гришина Н. М., Грибко О. В., Ревенко Т. В. Теоретико-методичні засади забезпечення якості освіти: монографія. Х. : ХарPI НАДУ “Магістр”, 2020. 180 с.

Коваленко Наталія Іллівна,
кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри мікробіології, вірусології
та імунології ім. проф. Д. П. Гриньова

Ткаченко Марина Вікторівна,
доктор філософії,
доцент кафедри стоматології
дитячого віку та імплантології

Ткаченко Ігор Геннадійович,
асистент кафедри стоматології
дитячого віку та імплантології

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У МЕДИЧНОМУ ЗВО

Харківський національний медичний університет

Бурхливий розвиток інноваційних технологій в освіті сприяє активному впровадженню інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчальний процес. Вони сприяють запровадженню нових форм і методів навчання, формують пізнавальну активність, оптимізують процес професійної підготовки спеціалістів [1, 2]. Використання ІКТ сприяє особистісно-орієнтованому розвитку здобувачів вищої освіти, а викладачам дозволяє підвищити результативність навчання, прищепити навички самоорганізації, самонавчання, полегшити вирішення практичних завдань. Результатом застосування ІКТ є формування умінь працювати з інформацією, дослідницьких умінь, самостійного прийняття рішень. Загалом, новітні технології у сфері освіти сприяють переходу від репродуктивної передачі знань до нової, креативної [1].

Завданням сучасної професійної освіти є формування творчої особистості, здатної до саморозвитку, самовдосконалення, інноваційної діяльності. У зв'язку з цим, основними тенденціями, які визначають роль ІКТ у навчальному процесі, є зростання інформаційної компетентності здобувачів вищої освіти, підвищення ефективності навчального процесу відповідно до вимог суспільства [1].

Вирішенню зазначеного завдання сприяють унікальні можливості ІКТ, а саме доступність єдиного світового інформаційного простору і можливість працювати з різними джерелами інформації, комп'ютерна візуалізація інформації про об'єкти, явища і процеси, що підвищує мотивацію навчальної діяльності, розвиває інтелектуальні і творчі здібності, сприяє формуванню і закріпленню професійних навичок. ІКТ відкривають можливість викладачам використовувати нові форми роботи, раціонально організовувати пізнавальну діяльність у навчальному процесі, архівно зберігати велику кількість інформації з можливістю її поширення, автоматизувати процеси інформативно-методичного забезпечення і контроль за результатами засвоєння матеріалу.

ІКТ характеризуються різноманіттям форм реалізації і можуть бути представлені у вигляді електронних підручників із гіперпосиланнями, справників і енциклопедій, інформаційно-пошукових систем, навчальних баз даних, контролюючих програм, комп'ютерних тренажерів, віртуальних лабораторій, лабораторних практикумів, мультимедійних ресурсів тощо [3].

Одним із напрямків використання ІКТ у ВНЗ є дистанційне навчання і мережеві технології. Дистанційне навчання — це індивідуалізований процес набуття знань, умінь і навичок, який відбувається при взаємодії віддалених учасників навчального процесу з використанням сучасних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [4]. Дистанційна технологія навчання використовує всі компоненти, які присутні в навчальному процесі (мета, зміст, форми і методи, засоби навчання).

Наразі вимоги часу спонукали медичні ВНЗ також організувати навчальний процес у дистанційному режимі. Для реалізації дистанційного навчання використовуються різні інформаційні системи, а саме Moodle, IBM Learning space, eLearning 3000, Webtutor, Ilias, WebCT, які базуються на принципі модульності і розподілі користувачів на групи. Найпоширенішими формами і методами навчання є практичні заняття

в синхронному режимі, лекції online та відеолекції, вебінари, відеоконференції, тестування, кейс-технології, інструменти сумісної роботи (Wiki), глосарій, засоби зворотного зв'язку (форум, спілкування в чаті, електронна розсилка).

Нагальна потреба у подальшому вдосконаленню дистанційної технології спонукала до створення спеціальних курсів для системи дистанційного навчання, а саме мережевих електронних засобів навчання, які полегшують процес створення, накопичення і поширення інформації. Такі курси дають змогу не лише проводити заняття та лекції в реальному часі, але й допомагають студентам самостійно навчатися чи тестуватися, спілкуватися між собою та з викладачами. Можливість користуватися різними гаджетами (смартфоном, планшетом, комп'ютером тощо) є більш прийнятною для теперішнього покоління, яке сприймає світ з екранів, звикли до кліпової форми подання інформації. Переваги ІКТ (взаємодія on-line, інтерактивний діалог, комп'ютерна візуалізація, автоматичний контроль результатів навчання) сприяють підвищенню якості навчання.

Використання ІКТ розширює підвищує роль самостійної роботи студентів у навчальному процесі. Це пов'язано з використанням електронних підручників, віртуальних практикумів, комп'ютерних тестів, мультимедійних електронних навчальних ресурсів тощо. Скерувати студентів у значному потоці інформації в електронних мережах мають допомогти викладачі, зокрема за допомогою сучасних навчально-методичних матеріалів. Так, мультимедійні підручники дають змогу представити об'єкти чи процеси не тільки у текстовому варіанті, але і за допомогою графіки, відео, звуку, анімації, гіпертексту, що дуже важливо при засвоєнні фізіологічних процесів, медичних процедур чи маніпуляцій, діагностичних методів тощо [5, 6]. Використання симуляторів забезпечує практичну орієнтацію навчального процесу, показує об'єкти і процеси в динаміці, підвищує інтерес до навчального матеріалу. Інтерактив дає можливість впливати на них і отримувати відповідні реакції. Різні форми наочності не тільки доповнюють текстову інформацію, але і є носіями інформації. Таблиці, діаграми, графіки, аудіовізуальні засоби є складовими елементами електронних навчальних матеріалів, що відіграє суттєву роль у розвитку пізнавальної активності здобувачів освіти.

Контроль у навчальному процесі полягає у перевірці результатів теоретичного і практичного засвоєння навчального матеріалу. Оцінювання знань, умінь і навичок у процесі дистанційного навчання має

особливе значення через відсутність безпосереднього контакту між учасниками освітнього процесу. У режимі дистанційного навчання сертифікація знань може проходити як у процесі спілкування викладача зі студентами з використанням мережі Інтернету, так і за допомогою контролюючої програми шляхом вирішення тестових завдань, що також можна проводити в режимі реального часу. Використовуються наступні види контролю: усне опитування, тестування, контрольні роботи, заліки, екзамени.

Самоконтроль може здійснюватися як за допомогою комп'ютерних навчальних програм, так і шляхом відповідей на контрольні питання чи тести за розділами дисципліни. Навчальні програми містять елементи теорії, алгоритми вирішення типових завдань, демонстраційні приклади, тести.

Користуватися комп'ютерними технологіями може тільки викладач, який має достатнім рівнем методичних знань і умінь, вміє користуватися комп'ютерною технікою і програмними ресурсами, тобто володіє не тільки психолого-педагогічними, але й інформаційними компетентностями [7].

Таким чином, впровадження ІКТ у навчальний процес сприяє розвитку особистості здобувачів вищої освіти, підготовці їх до життя в інформаційному суспільстві, формуванню дослідницьких умінь та умінь приймати самостійні рішення. Подальший розвиток ІКТ має органічно поєднуватися з традиційними формами і методами навчання.

Список літератури

1. Грицюк О. С. Інформаційні технології в українській освіті: шляхи впровадження світового досвіду. *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*. 2018. Випуск 2 (109). Частина 2. С. 15–20.

2. Поясок Т. Б., Беспарточна О. І. Модернізація системи освіти в інформаційному суспільстві. *Інженерні та освітні технології*. 2015. Вип. 3 (11). С. 32–36.

3. Стрельніков В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі : модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МППК ПУЕТ. Полтава : ПУЕТ, 2013. 309 с.

4. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : Закон МОН України від 25.04.2013 № 466. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.

5. Тверезовська Н. Т., Борисюк О. Б. Інформаційні технології в освіті. *Національний вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Педагогіка. Психологія. Філософія»*. 2012. С. 239–247.

6. Данилевич Ю. О., Наумова Л. В., Мілевська-Вовчук Л. С. Роль інформаційно-комунікативних технологій у навчальному процесі. *Медична освіта*. 2021. № 1. С. 83–88.

7. Тарнавська Т. В. Сутність інформаційних технологій в освіті. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*. 2013. Вип. 108. 1. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2013_1_108_31.

Коротков Олександр Олегович,
асистент кафедри анестезіології, інтенсивної терапії
і медицини невідкладних станів

Володичев Денис Сергійович,
асистент кафедри анестезіології, інтенсивної терапії
і медицини невідкладних станів

Данилова Ганна Олександрівна,
асистент кафедри анестезіології, інтенсивної терапії
і медицини невідкладних станів

СПІЛЬНА СПІВПРАЦЯ СТУДЕНТА-МЕДИКА І ВИКЛАДАЧА ПІД ЧАС РЕФОРМУВАННЯ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Одеський національний медичний університет

Актуальність теми обумовлена потребами сучасної вищої школи, що активно включається у вирішення проблеми ефективного навчання у вузі та розвиток індивідуальності кожного учня. Одним із шляхів інноваційної освіти є забезпечення конструктивної взаємодії викладачів та студентів.

Метою є вдосконалення постійної підготовки науково-педагогічного кафебри та підвищення здатності комунікації викладача зі студентами [1].